

Ferran Mozas: “Es pot encarar amb certes garanties la independència des del punt de vista elèctric”

written by Mercè Feliu | 30 de març de 2016

Ferran Mozas és soci cofundador de la cooperativa [Som Energia](#) (fundada a finals del 2010), primer auditor de comptes de la cooperativa i cofundador dels grups locals de València i del Maresme

Com em puc fer sòcia de Som Energia, i per què?

Totes les persones que es fan sòcies paguen una quota que és el seu capital social i tenen dret, si volen contractar-la, a rebre l'energia que la cooperativa produeix o comercialitza. L'objectiu de la cooperativa és contribuir al desenvolupament de les energies sostenibles i renovables; ara bé, només una petita part de l'energia que comercialitzem prové de les nostres instal·lacions, la resta la comprem en el mercat elèctric, en el pool elèctric, sempre i quan disposi del certificat d'haver-se produït amb energies renovables: el certificat verd.

Quines són les instal·lacions que té en propietat la cooperativa?

Actualment la cooperativa té invertits prop de 7M d'euros, en instal·lacions pròpies, les quals produeixen aproximadament entre el 5 i el 7% del consum dels socis. Tenim 6 plantes fotovoltaïques, totes a Catalunya menys una que està al País Valencià, que produeixen sobre els 4,5 MW de potència, tenim una central de biogàs a Torregrossa, que és la més gran del grup, amb 2,2 GW de potència, una petita planta de biomassa a Tordera, amb caràcter social, una planta hidràulica a

Valladolid d'1,4 MW i estem a punt de posar en marxa un aerogenerador eòlic de 2,7 MW a Pujalt, l'Anoia.

I quant a funcionament?

La cooperativa funciona a nivell assembleari, assemblees que decideixen la política de la cooperativa en l'aspecte social, de producció i de preus. El preus de la cooperativa són els del mercat. El fet de ser soci de la cooperativa no implica uns preus inferiors, ja que els preus de mercat estan molt determinats i els marges que es poden obtenir són molt escassos.

És rendible pel consumidor?

En termes econòmics pagarà exactament un preu aproximat al que pagaria per exemple sent d'Endesa, que té el mercat captiu a Catalunya. Ara bé, els nostres preus acostumen a estar entre els que conformen el 30 % dels més baixos de la seixantena de comercialitzadores que publica habitualment el CNMC de les companyies de l'estat. Però el valor del kilowatt hora és un tema irrellevant, la diferència de preus en el valor de la factura és inferior a l'1% segons companyies, ja que actualment les factures tenen dos conceptes: la potència instal·lada, que és un terme fix, i el preu pel kilowatt, que és el que pot canviar, però l'oscil·lació no és rellevant en el preu final.

Aleshores és un tema d'energÈTICA, que diuen alguns?

Sí, i quelcom més. Ser soci de la cooperativa implica un tema de valors, com és generar demandes d'electricitat renovable. Però també podem parlar d'avantatges com és que tots els socis de Som Energia tenen el dret d'invertir en les plantes i instal·lacions de la cooperativa, totes finançades amb els diners dels socis (no tenim cap préstec amb cap banc). Les plantes són rendibles i generen uns interessos als socis que hi han invertit, que actualment està entre el 2,5 i el 5%, rendiments gairebé impossibles de trobar al mercat bancari

Quines són les trampes del mercat elèctric espanyol?

Les que utilitzen les elèctriques per inflar els preus. El més famós és el dèficit de tarifa. En els anys de la bombolla immobiliària, els anys 2005, 2006, abans del 2008, preveient un gran increment del consum elèctric, el govern espanyol va donar permís, sense analitzar-ho a fons, de construcció de moltes centrals de cicle combinat, aquestes centrals són cares i no s'ha arribat a utilitzar mai el 100%, és més, en el moment en que la necessitat elèctrica en l'estat espanyol va ser màxima, ni tan sols es va utilitzar un 50% d'aquestes instal·lacions. Amb la consegüent pèrdua econòmica resultant. Això que en una situació normal aniria al compte de resultats de l'empresa, en el cas espanyol ho carreguen a la factura del ciutadà dient que és un dèficit de tarifa. Els costos d'aquestes inversions ruïnoses no les paguen les empreses sinó que el govern espanyol autoritza que es carreguin en les factures dels consumidors.

L'altra trampa és considerar els costos de producció d'electricitat secrets, es calculen de forma absolutament opaca. Aquestes costos els hi passen al govern que els autoritza sense cap mena d'auditoria, afectant el preu del kWh.

Com afecta al desenvolupament de les energies renovables tot plegat?

Totes les elèctriques estan primades i subvencionades seguint aquest sistema, encara que diguin el contrari. El que passa és que ho colen amb uns conceptes raríssims, que ningú entén: dèficit de tarifa, transició a la competència, etc. Conceptes que estan introduïts en la factura de forma oculta en el terme de potència instal·lada, però que realment corresponen a les pèrdues que les companyies volen evitar per inversions ruïnoses que han fet i això és una subvenció i és una prima encoberta; en canvi, a les renovables els hi van treure totes les primes. Això ha ocasionat el col·lapse de la indústria dedicada a les renovables, la parada de la investigació dedicada a tal efecte i, en conseqüència una factura altíssima en forma de costos de compra de combustibles fòssils i alta

contaminació ambiental.

Amb la liberalització del mercat elèctric, el sistema encara es va fer més opac?

Oi tant, la liberalització del mercat elèctric espanyol és un concepte que van utilitzar per encarir el preu de l'electricitat. L'estat espanyol és l'estat europeu on els preus han pujat més en els darrers anys des que es va liberalitzar el mercat elèctric, o sigui, que allò que van dir que s'abaixarien els preus, ha resultat fals. Les elèctriques espanyoles, per exemple, literalment han comprat els polítics (les famoses portes giratòries, que permeten als ministres i presidents passar a ocupar càrrecs amb altíssimes remuneracions en aquelles companyies) per fer el que ells volen, fent que la factura elèctrica espanyola, que era una de les més barates es convertís en una de les més cares juntament amb Xipre a Europa. Aquestes tarifes tan altes, poc competitives a més, fa que les empreses també paguin més, i ara s'estan produint casos, d'empreses que comencen a marxar perquè els costos energètics són exagerats.

Quin model elèctric et semblaria escaient per a la Catalunya independent?

Com a Som Energia no tenim un projecte concret, si bé tenim idees molt clares. Puc opinar nivell personal, com a soci i coneixedor del mercat elèctric.

En una Catalunya independent, en un país nou, es podrien posar en marxa polítiques noves i Catalunya podria esdevenir un model. Catalunya sola no pot canviar el model energètic, però Catalunya sí que podria servir de model per canviar-lo. Les seus de les grans elèctriques no estan a Catalunya, per tant tindriem un problema menys.

És un model en el qual a curt termini s'hauria d'enfocar la reducció de producció d'energia elèctrica amb combustibles fòssils, tèrmiques, cicles combinats i les de gas, responsables de l'efecte hivernacle, que ara ens afecten de manera més immediata. I a mig i llarg termini les nuclears

haurien de desaparèixer, pels efectes contaminants que ha tingut la seva producció i els residus que han generat i que, malauradament, a milers d'anys no es poden eliminar.

Caldran programes d'actuació formatius i informatius, conscienciar a la població, informar en l'ús d'alternatives d'elements que consumeixen energia, bombetes de baix consum, leds, electrodomèstics eficients, aïllaments en els habitatges i facilitar l'accés als elements necessaris per l'autoconsum, plaques solars fotovoltaïques, calderes de biomassa, etc. L'altre aspecte seria l'elaboració de lleis i normatives d'obligat compliment en noves construccions, que ja s'havia intentat per part de la Generalitat, i l'adaptació de les construccions existents; això, addicionalment, permetria crear un mercat de demanda i treball molt important. També s'hauria d'impulsar i incentivar l'ús de vehicles elèctrics, que incrementarien a l'hora el consum elèctric però podríem aconseguir una disminució de l'energia primària importada.

És possible la sobirania energètica a Catalunya?

Caldria investigar i fer recerca en el camp de les energies renovables i la seva aplicació pràctica, solar, eòlica, però també geotèrmica i maremotriu. Podríem ser capdavanters en aquest sector. Catalunya té les característiques idònies per poder treballar, hores de sol, mar i vent i gran capacitat innovadora de la societat.

Alguns informes de col·legis professionals, col·legi d'enginyers i persones físiques indiquen que abans de l'any 2050 Catalunya podria ser autosuficient si s'apliquessin mesures d'aquests tipus.

En la Catalunya independent, mercat elèctric públic o privat?

Això és complicat de dir: si una empresa privada compleix una funció social i és transparent no hi hauria d'haver problemes rellevants. Podríem tenir un model mixt. Segurament al principi l'estat català no tindrà capacitat per assumir tota la producció de l'energia elèctrica ni les inversions necessàries i hauria de derivar-ho a empreses. El model s'ha

d'establir en base al que els ciutadans decideixin. L'important és com es genera l'electricitat, com es controlen els costos de producció i com es fa la transició al model. I això es pot tirar endavant des de l'empresa pública, privada o mixta.

El que està clar és que el balanç elèctric català entre producció i demanda, en dades dels darrers anys, està força equilibrat, entre la producció i el consum al territori. Encara que el normal és l'existència d'un lleuger dèficit, es pot encarar amb certes garanties la independència des del punt de vista elèctric.